

ОБЛІК І АУДИТ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Облік фінансових результатів та їх відображення у фінансовій звітності – це одна з найважливіших частин бухгалтерського обліку, яка потребує особливої уваги. Це пов'язано з тим, що саме від фінансових результатів, їх правильного обліку, контролю, аналізу та аудиту, залежить фінансово-майновий стан та ефективність діяльності підприємства. Саме аудит фінансових результатів підприємства є однією з найважливіших процедур, яка потребує глибоких знань і значних професійних навичок аудитора.

Фінансовим результатом діяльності підприємства, згідно з НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», може бути прибуток або збиток. Прибуток – це сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати, а збиток, у свою чергу, – це перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати [3].

Показники фінансових результатів діяльності є дуже важливими в управлінні підприємством. Така інформація необхідна для різних груп користувачів і використовується при прийнятті рішень.

Ринкові умови господарювання, методи управління підприємством вимагають принципово нових підходів до формування інформації про прибуток, визнання ролі прибутку як кінцевої мети всієї системи бухгалтерського обліку.

За твердженням вітчизняних та зарубіжних вчених, визначення прибутку як показника результату діяльності підприємства є центральним моментом сучасної фінансової звітності. Прибуток підприємства являє собою: головну мету підприємницької діяльності; основне джерело економічного і соціального розвитку не тільки окремих підприємств, але й держави в цілому; через податкову систему механізм перерозподілу прибутку дозволяє сформувати дохідну частину державного бюджету; критерій ефективності операційної діяльності; основне внутрішнє джерело формування фінансових ресурсів підприємства, які забезпечують його розвиток; головне джерело зростання ринкової вартості підприємства [5, с.142].

Зазначимо, що сучасні тенденції у світовій економіці потребують від фінансової звітності розширення її інформаційних можливостей. Користувачі ринково орієнтованої звітності зацікавлені в інформації, яка необхідна для прийняття рішень фінансового характеру. Серед цілей діяльності підприємства усе більшого значення набуває цільова спрямованість на підвищення його капіталізації. Все це необхідно враховувати під час формування фінансових результатів та відображення їх у звітності. [5, с. 143].

Мета аудиту фінансових результатів відповідно до МСА 200 «Ціль і основні принципи аудиту фінансової звітності» полягає у висловленні аудитором незалежної професійної думки щодо правильності відображення у звітності підприємства інформації про фінансові результати діяльності підприємства. [2].

Об'єкти аудиту – фінансові результати підприємства (прибутки або збитки), операції пов'язані з їх формуванням.

Джерелами інформації аудиту фінансових результатів є:

- вимоги нормативних документів, що регулюють облік фінансових результатів;
- наказ про облікову політику;
- установчі документи;
- первинні документи з обліку виробничих витрат, витрат діяльності, доходів та фінансових результатів;
- регістри синтетичного і аналітичного обліку по рахункам сьомого і дев'ятого класів;
- форма 1 Баланс (річний і кварталний).

Вивчення цієї теми побудовано на методологічних засадах формування, оцінки і визнання в бухгалтерському обліку інформації про доходи, витрати та фінансові результати діяльності, що визначені П(С)БО 15 «Дохід», П(С)БО 16 «Витрати» та НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Для постановки раціональної організації обліку доходів, витрат і фінансових результатів діяльності визначимо її завдання і послідовність облікового процесу витрат, доходів і фінансових результатів [4, с.117].

Завдання організації обліку доходів, витрат і фінансових результатів діяльності:

- організація калькулювання собівартості продукції, аналіз і контроль за виконанням плану собівартості;
- виявлення невикористаних резервів виробництва, витрат від браку і простоїв;
- організація обліку витрат діяльності та порядку їх розподілу і списання на відповідні рахунки;
- організація правильного відображення доходів, що отримує підприємство;
- організація своєчасного обчислення результатів та прибутків, сплати з них податків.

Узагальнення інформації про фінансові результати підприємства від звичайної діяльності та надзвичайних подій здійснюється на рахунку 79 «Фінансові результати».

Стратегія проведення аудиту доходів розробляється виходячи із норм МСА 300 «Планування». На підготовчій стадії аудиту необхідно оцінити систему внутрішнього контролю підприємства. У ході аудиту фінансових результатів вивчається облікова політика щодо обліку доходів та фінансових результатів, умови визнання доходів від звичайної діяльності; повнота розкриття інформації про доходи у фінансовій звітності та примітках до фінансових звітів; наявність окремого обліку доходів від різних видів діяльності; правильність та своєчасність відображення доходів у первинних документах та облікових регістрах [1].

Аналіз фінансових результатів діяльності дозволяє визначити найбільш раціональні шляхи використання ресурсів і сформувати оптимальну структуру засобів підприємства. Крім того, такий аналіз може виступати як інструмент прогнозування окремих показників діяльності підприємства. Підприємець зацікавлений у тому, щоб отримати максимум прибутку, який необхідно обґрунтувати аналітичними розрахунками.

На основі дослідження теоретичних аспектів обліку, аналізу та аудиту фінансових результатів можна стверджувати, що саме фінансовий результат є одним з найважливіших економічних показників, який узагальнює усі результати господарської діяльності та надає комплексну оцінку ефективності цієї діяльності. Прибуток є важливим критерієм і показником ефективності діяльності підприємства, стимулюючою функцією, виступаючи кінцевим фінансово-економічним результатом діяльності підприємства. Збиток – це певні втрати, шкоди, упущені вигоди підприємства у вигляді перевищення суми витрат, здійснених для отримання доходів, над сумою цих доходів. Для ефективної діяльності підприємства та правильності прийняття управлінських рішень необхідно належним чином організувати бухгалтерський облік, внутрішній аудит і аналіз.

1. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики: Видання 2006 року: Пер. з англ. — К.: ТОВ «СТАТУС». — 2006. — 1152 с. 2. Навчальні матеріали онлайн: "Аудит фінансових результатів" [Електронний ресурс]: Режим доступу. — http://pidruchniki.com/1684100342202/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/audit_finansovih_rezultativ

3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс]: Режим доступу. — <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

4. Сльозко Т.М. Навчальний посібник «Організація обліку» / Т. М. Сльозко // Київ – «Центр учбової літератури», 2008. — 224 с. 5. Теорія бухгалтерського обліку: [монографія] / [Л. Нападовська, М. Добія, Ш. Сандер, Р. Матезіч та ін.]. — К. : Нац. торг.-екон. ун-т, 2008. — 735 с.